Лабораторна робота №1. Основи мови Java

Мета роботи: Навчитись складати елементарні консольні додатки, використовувати типи даних та операції в Java (4 години)

Хід роботи

У кожному блоці виберіть та виконайте завдання, номер якого співпадає з Вашим номером у списку:

1. Елементарні оператори

1) Дано два дійсних числа x та y. Обчислити значення виразу

$$\frac{|\sin x - y| + 2x}{\sqrt{1 + |xy|}}.$$

- 2) Обчислити периметр і площу прямокутного трикутника за відомими довжинами двох катетів.
- 3) Знайти гіпотенузу й площу прямокутного трикутника за відомими довжинами двох катетів.
- 4) Обчислити суму перших 20 членів арифметичної прогресії з першим членом $a_1=1$ і різницею d=1,5.
- 5) Обчислити площу квадрата і вписаного в нього круга за відомою стороною квадрата.
  - 6) Знайти відстань між точками $A(x_1, y_1)$ та $B(x_2, y_2)$ на площині.
- 7) Обчислити довжину кола, площу круга та об'єм кулі за відомим радіусом.
- 8) Дано два цілих числа. Знайти середнє арифметичне кубів цих чисел і середнє геометричне модулів цих чисел.
- 9) Одержати суму перших 10 членів геометричної прогресії з першим членом $b_1=2$ і знаменником q=0.5.
- 10) На площині задано точки $A(x_1,y_1)$ та $B(x_2,y_2)$. Знайти координати середини відрізка AB.
- 11) Обчислити периметр, площу та довжину діагоналі прямокутника за відомими довжинами його сторін.

- 12) На площині задано точки $A(x_1, y_1)$ та $B(x_2, y_2)$. Знайти координати вектора AB та його довжину.
- 13) Обчислити різницю d та суму перших 20 членів арифметичної прогресії за відомими $a_1=1$ і $a_6=11$.
  - 14) Дано два дійсних числа x та y. Обчислити значення виразу

$$\frac{\sqrt{1+|xy|}-3y}{|\sin xy-x|}.$$

15) Обчислити периметр, площу та довжину діагоналі паралелограма за відомими довжинами його сторін та кутом між ними.

2. Умовні оператори

- 1) a, b, c дійсні числа. Вибрати з них ті, які належать інтервалу (1,3).
- 2) a, b, c дійсні числа. Вибрати з них ті, які не належать відрізку [0,2].
- 3) Дано два числа x та y. З'ясувати, чи належить точка з координатами (x,y) кільцю із центром у початку координат із зовнішнім радіусом 3 і внутрішнім 2.5.
- 4) Написати програму повного дослідження коренів квадратного рівняння $ax^2 + bx + c = 0$. Якщо коренів немає, то програма має вивести текстове повідомлення про це. Інакше повинні бути виведені два корені.
- 5) Числа a та b виражають довжини катетів одного прямокутного трикутника, а c й d іншого. Перевірити, чи ϵ ці трикутники подібними.
- 6) Дано два числа x та y. З'ясувати, чи належить точка з координатами (x, y) кругу одиничного радіуса із центром у початку координат.
- 7) На числовій осі розташовано три точки: А, В, С. Визначити, яка із двох останніх точок (В або С) розташована ближче до А, і вивести цю точку і її відстань від точки А.
- 8) Дано ціле число, що лежить у діапазоні від -999 до 999. Вивести рядок словесний опис даного числа виду "від'ємне двоцифрове число", "нуль", "додатне одноцифрове число" і т.д.
- 9) Дані координати точки, що не лежить на координатних осях Ox і Oy. Вивести номер координатної чверті, у якій знаходиться дана точка.

- 10) Значення змінних x, y, z поміняти місцями так, щоб вони виявилися розташованими у порядку спадання.
- 11) Написати програму повного дослідження коренів лінійного рівняння ax + b = 0. Якщо коренів немає або безліч, то програма має вивести текстове повідомлення про це. Інакше має бути виведений корінь.
- 12) a, b, c дійсні числа. З'ясувати чи можуть вони бути сторонами трикутника.
- 13) Значення змінних x, y, z поміняти місцями так, щоб вони виявилися розташованими у порядку зростання.
- 14) Дані координати точки x та y. Перевірити, чи лежить вона на координатній осі 0x або 0y та вивести повідомлення про це.
- 15) Дано два числа x та y. З'ясувати, чи належить точка з координатами (x, y) кругу одиничного радіуса із центром у точці (1; 2).

3. Цикли

- 1) За заданою формулою $a_k = \frac{1}{(2k-1)(2k+1)} k$ -го члена ряду скласти програму обчислення суми всіх членів ряду, не менших заданого числа ε .
- 2) Дані дійсні числа x (0 < x < 1) та ε (0 < ε < 1) . Обчислити з точністю ε суму

$$\sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k x^{2k+1}}{k! (2k+1)}.$$

Вважати, що необхідна точність досягнута, якщо черговий доданок виявився за модулем менше, ніж ε , то цей та всі наступні доданки можна вже не враховувати.

3) Обчислити наближене значення нескінченної суми (праворуч від суми дається її точне значення, з яким можна порівняти отриману відповідь):

$$1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \frac{1}{4^2} + \dots = \frac{\pi^2}{6}$$

Потрібне наближення вважається отриманим, якщо обчислена сума декількох перших доданків і черговий доданок виявився за модулем менше даного додатного числа ε .

- 4) За заданою формулою $a_k = \frac{3k^3 + 10}{8k} k$ -го члена ряду скласти програму обчислення суми всіх членів ряду, не більших заданого числа ε .
  - 5) Скласти таблицю значень функції $\operatorname{tg} x$ на інтервалі $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$ із кроком 0, 1.
  - 6) Обчислити суму:

$$S = \sum_{i=1}^{6} 2^{i} + \sum_{i=1}^{6} (i! - 2^{i}).$$

7) Дано натуральне число n. Обчислити:

$$\sum_{k=1}^{n} \frac{(-1)^{k+1}}{k(k+1)}.$$

8) Обчислити суму членів ряду, що задаються формулою:

$$a_i = egin{cases} rac{i \cdot 2^i}{i!}, & ext{якщо } i - ext{парне,} \ rac{i!}{2^i}, & ext{якщо } i - ext{непарне.} \end{cases}$$

9) Дано натуральне число n. Обчислити:

$$\left(1+\frac{1}{1^2}\right)\left(1+\frac{1}{2^2}\right)...\left(1+\frac{1}{n^2}\right).$$

- 10) Дано два цілих числа x і y (x < y). Вивести всі цілі числа, розташовані між даними числами (включаючи самі ці числа), у порядку їх зростання, а також кількість N цих чисел.
  - 11) Дано натуральне число n. Обчислити:

$$\sum_{k=1}^{n} \frac{(-1)^k}{k^2(k+1)}.$$

12) Обчислити суму членів ряду, що задаються формулою:

$$a_i = egin{cases} rac{i \cdot 3^i}{i!}, & ext{якщо } i - ext{парне,} \ rac{i+1}{2^i}, & ext{якщо } i - ext{непарне.} \end{cases}$$

13) За заданою формулою $a_k = \frac{1}{(4k-1)(4k+1)} k$ -го члена ряду скласти програму обчислення суми всіх членів ряду, не менших заданого числа ε .

- 14) За заданою формулою $a_k = \frac{2k^2+7}{8k} k$ -го члена ряду скласти програму обчислення суми всіх членів ряду, не більших заданого числа ε .
- 15) Дано два цілих числа x і y (x < y). Вивести всі цілі числа, розташовані між даними числами (включаючи самі ці числа), у порядку їх спадання, а також кількість N цих чисел.

4. Масиви

- 1) Дані дійсні числа: $a_1, \dots, a_{16}$. Знайти $\min(a_1a_9, a_2a_{10}, \dots, a_8a_{16})$.
- 2) Дані дійсні числа: $a_1,\dots,a_{16}$. Знайти $\max{(a_1+a_{16},a_2+a_{15},\dots,a_8+a_9)}$.
- 3) Дані дійсні числа: $a_1, ..., a_{18}$. Знайти суму елементів масиву.
- 4) Поміняти місцями мінімальний і максимальний елементи масиву розміру 10.
- 5) Дано масив розміру N. Здійснити циклічний зсув елементів масиву вліво на одну позицію.
- 6) Дані дійсні числа: $a_1, ..., a_{18}$. Знайти різницю між максимальним та мінімальним елементами масиву.
- 7) Дано масив розміру N. Здійснити циклічний зсув елементів масиву вправо на одну позицію.
- 8) Дано масив цілих чисел розміру N. Визначити, яке з чисел зустрічається в масиві максимальну кількість раз.
- 9) Вивести всі прості числа, менші 100.
- 10) Дано масив цілих чисел розміру N. В масив випадковим чином записані числа 0,1,2,3. Підрахувати, скільки раз зустрічається в масиві кожне число.
- 11) Дані дійсні числа: a_1 , ..., a_{16} .Знайти $\min(a_1-a_9,a_2-a_{10},...,a_8-a_{16})$.
- 12) Вивести всі прості числа з відрізка [25, 130].
- 13) Дано масив цілих чисел розміру N. Вивести елементи масиву в звортньому порядку.
- 14) Дано масив цілих чисел розміру 12. Замінити кожен елемент масиву з парним індексом на 0.
- 15) Вивести всі числа від 1 до 100, що діляться на 5 без остачі.

5. Методи

1) Написати метод для обчислення значення функції:

$$f(x) = x - \frac{x^3}{6} + \frac{x^5}{120}.$$

Та вивести таблицю її значень на відрізку [0,10] з кроком 1.

2) Написати метод для обчислення значення функції:

$$f(x) = 1 - \frac{x^2}{2} + \frac{x^4}{24} - \frac{x^6}{720}$$
.

Та вивести таблицю її значень на відрізку [0,6] з кроком 0,5.

- 3) Знайти максимальне значення функції $f(x) = x^3 2x^2 + x 1$ на відрізку [-3,4].
- 4) Знайти мінімальне значення функції $f(x) = \sin x + \cos^2 x$ на відрізку $[0,\pi]$.
- 5) площині задані п'ять координатами точок $(x_0; y_0), (x_1; y_1), ..., (x_4; y_4)$. Знайти всі трикутники, які можуть мати ці точки якості вершини. Трикутник повинен мати ненульову трикутника з вершинами в точках $(x_1; y_1), (x_2; y_2), (x_3; y_3)$ Площа обчислюється за формулою

$$S = \frac{1}{2} |(x_2 - x_1)(y_3 - y_1) - (x_3 - x_1)(y_2 - y_1)|.$$

- 6) Дані координати вершин трьох трикутників. Визначити, який з них має найменший периметр.
- 7) На площині задані п'ять точок з координатами $(x_0; y_0), (x_1; y_1), ..., (x_4; y_4)$. Знайти дві точки, між якими найменша відстань.
- 8) На площині задані п'ять точок з координатами $(x_0; y_0), (x_1; y_1), ..., (x_4; y_4)$. Знайти дві точки, між якими найбільша відстань.
- 9) Вивести координати всіх точок з цілими координатами, які знаходяться всередині трикутника ABC (A(2;3), B(-2;3), C(0;-1)).
- 10) Дані координати вершин трьох трикутників. Визначити, який з них має найбільшу площу.
  - 11) Написати метод для обчислення значення функції:

$$f(x) = x - \frac{x^3}{3} + \frac{x^5}{5}.$$

Та вивести таблицю її значень на відрізку [0,7] з кроком 0,5.

12) Написати метод для обчислення значення функції:

$$f(x) = 1 - \frac{x^2}{2} + \frac{x^4}{4} - \frac{x^6}{6}$$
.

Та вивести таблицю її значень на відрізку [0,12] з кроком 1.

- 13) Знайти максимальне значення функції $f(x) = x^4 6x^2 + 8$ на відрізку [-1,3].
- 14) Знайти мінімальне значення функції $f(x) = x^3 2x^2 + x 1$ на відрізку [-3,6].
- 15) Вивести координати всіх точок з цілими координатами, які знаходяться всередині трикутника ABC (A(3;5), B(-2;1), C(0;4)).

Контрольні запитання

- 1. Що таке Java?
- 2. Що таке JDK та JRE?
- 3. Як створити просту програму мовою Java?
- 4. Назвіть основні типи даних в Java.
- 5. Назвіть основні арифметичні операції в Java.
- 6. Перевірка умови (умовний оператор) в Java.
- 7. Цикли в Java.
- 8. Модифікатори доступу змінних
- 9. Модифікатори доступу методів